

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-08-30
Besvaras senast
2020-09-11

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2019/20:2071 Särreglering av merkostnadsersättning till assistansanordnare

Socialminister Lena Hallengren lämnade före sommaren beskedet att privata assistansanordnare liksom andra verksamheter inom vård och omsorg ska kunna ta del av statens ersättning för merkostnader till följd av covid-19.

Det är glädjande att ministern tydligt lovat att merkostnadsersättning även ska komma assistansanordnare till del. Löftet gavs dels som svar på direkt fråga ifrån undertecknad i socialutskottet, dels under en intervju i Assistanskoll den 15 maj tidigare i år.

Den förordning som reglerar Socialstyrelsens fördelning av merkostnadsersättningen till kommuner och regioner möjliggör för privata aktörer inom vård och omsorg att få del av merkostnadsersättningen via de kommuner och regioner de arbetar på uppdrag av.

Dessvärre kommer det nu rapporter från flera håll i landet att det finns tvetydigheter och olika tolkningar av Socialstyrelsens anvisningar kring om assistansanordnare kan omfattas av merkostnadsersättningen. Effekten har blivit att vissa kommuner avböjer ansökningar från assistansanordnare. Vissa kommuner har tagit emot ansökningarna i väntan på besked om hur förordningen bör tolkas. Andra kommuner har först tagit emot ansökningar men därefter gått ut med ny information till anordnarna.

Grundproblemet, som jag uppmärksammade socialministern på i min tidigare skriftliga fråga (2019/20:1948) tycks vara att så som förordningen är formulerad exkluderas privata anordnare av personlig assistans från merkostnadsersättningen. Detta eftersom assistansanordnare arbetar på uppdrag av den enskilde assistansanvändaren – inte på uppdrag av kommun eller region.

Socialministern konstaterar i sitt svar på min tidigare nämnda skriftliga fråga (2019/20:1948) att hon uppmärksammat frågan och att det är regeringens uppdrag att tillsammans med statliga myndigheter ta initiativ för att minska smittspridning och skydda riskgrupper.

Med utgångspunkt från socialministerns tidigare löfte om att assistansanordnare ska omfattas av merkostnadsersättningen vore ett möjligt sådant initiativ att uppdra åt Försäkringskassan att hantera assistansanordnarnas ansökningar och

utbetalningar av merkostnadsersättningen.

En fördel med ett sådant uppdrag är att Försäkringskassan administrerar den statliga assistansersättningen och därmed redan har utarbetade kontaktvägar med privata assistansanordnare. Därtill torde en sådan lösning vara att föredra rent administrativt för såväl kommuner som assistansanordnare snarare än en förändring i befintlig förordning där kommunerna ansvarar för ansökningarna av merkostnadsersättningen. Detta eftersom en och samma assistansanordnare ofta verkar i en mängd olika kommuner.

Det sista datumet för den pågående ansökan om merkostnadsersättning är den 31 augusti. Det är därför avgörande att ett eventuellt nytt uppdrag om fördelning av merkostnadsersättning till assistansanordnare tar hänsyn till covid-19-relaterade kostnader som inträffade tidigare under pandemin.

Den uppkomna situationen är olycklig. Assistansanordnare har precis som verksamheter inom vård och omsorg fått extra kostnader för skyddsutrustning och annat för att säkerställa att smitta inte sprids mellan personal och assistanstagaren. Om de seriösa anordnarna som redan har en ekonomiskt pressad situation (bland annat på grund av eftersläpning i uppräkningsavtalsersättningen) inte får ersättning för sina merkostnader kommer det att drabba kvaliteten på verksamheten. I slutändan är det personer med funktionsnedsättning som drabbas hårdast. Så kan vi inte ha det.

Genom att tydligt lämna ansvaret för merkostnadsersättning för assistansanordnare till Försäkringskassan har regeringen möjlighet att säkerställa en effektiv process framgent.

Baserat på ovanstående vill jag ställa följande fråga till socialminister Lena Hallengren:

Kommer ministern att verka för att införa en speciallösning för att assistansanordnarna ska få del av merkostnadsersättningen för covid-19-relaterade kostnader, exempelvis genom ett uppdrag till Försäkringskassan, och därmed uppfylla sitt tidigare löfte.

.....

Pia Steensland (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders